

Duch svatý v Novém zákoně

Zjevení Ducha Svatého jako osoby odlišné od Otce i od Syna, nastíněné ve Starém zákoně, osvětluje a vysvětluje Nový zákon.

Je pravda, že novozákonní knihy nám neposkytují systematickou nauku o Duchu svatém. Když však shrneme množství údajů, která se nacházejí v knihách Lukáše, Pavla a Jana, je možné konstatovat soulad tří stěžejních sloupů novozákonního zjevení týkajícího se Ducha svatého.

Duch svatý u Lukáše

Ve srovnání s ostatními synoptiky představuje nám evangelista Lukáš velmi rozvinutou nauku o Duchu svatém.

V evangeliu nám chce ukázat, že **Ježíš je jediný, kdo má v plnosti Ducha svatého**. Jistě, Duch svatý zasahuje také u Alžběty, Zachariáše, Jana Křtitele a především u samotné Panny Marie, ale pouze Ježíš po celou dobu své pozemské existence má v plnosti Božího Ducha. Je počat působením Ducha svatého (srov. Lk 1,35). O něm říká Jan Křtitel: *Já vás křtím vodou; ale po mně přijde ten, který je mocnější než já (...), ten vás bude křtít Duchem svatým a ohněm* (Lk 3,16).

Dříve než začal křtít Duchem svatým a ohněm, Ježíš sám je pokřtěn v Jordánu, když sestoupí na něho *Duch svatý v podobě holubice* (Lk 3,22). Lukáš zdůrazňuje, že Ježíš jde na poušť nejen *veden Duchem*, ale že tam jde *plný Ducha svatého* (Lk 4,1) a vítězí tam nad pokušelem. Zahájí svou misi *silou Ducha svatého* (Lk 4,14). V nazaretské synagoze, když oficiálně zahájuje své poslání, vztáhne Ježíš na sebe prorocství z knihy Izaiášovy (srov. 61,1–2): *Duch Páně je nade mnou; proto mě pomazal a poslal mě zvěstovat chudým radostnou zvěst* (Lk 4,18). Celá evangelizační činnost Ježíšova je tak založena na působnosti Ducha.

Tentýž Duch bude podporovat evangelizační poslání Církve podle příslibení, které dal Zmrtvýchvstalý svým učedníkům: *Pošlu vám toho, jehož mi Otec slíbil; vy však zůstaňte ve městě, dokud nebudete oděni mocí šůry* (Lk 24,49). Podle Skutků apoštolských se toto zaslíbení naplní v den Letnic: *...Byli plní Ducha svatého a začali mluvit cizími jazyky, jak ten Duch jim dával promlouvat* (Sk 2,4). Tak se uskutečňuje prorocství Joelovo: *V posledních dnech, říká Pán, vylijí svého Ducha na každou osobu; vaši synové a vaše*

dcery budou pronášet prorocství (Sk 2,17). Lukáš vidí v apoštolech představitele Božího lidu posledních časů a zdůrazňuje správně, že tento prorocký Duch naplní celý Boží lid.

Duch svatý v listech Pavlových

Svatý Pavel svým způsobem ozřejmuje přetvářející a eschatologický rozměr působení Ducha svatého, kterého chápe jako **zdroj nového a věčného života**, který Ježíš udílí své Církvi. V prvním listě ke Korintským čteme, že Kristus, nový Adam, se silou zmrtvýchvstání stal *Duchem, dárce života* (15,45): byl proměněn životní silou Božího Ducha, aby se tak stal principem nového života pro všechny věřící. Kristus sdílí tento život právě skrze vylití Ducha svatého.

Život věřících již není životem otroků pod Zákonem, nýbrž životem synů, protože přijali Ducha synovství do svých srdcí a mohou volat: *»Abba, Otče!«* (srov. Gal 4,5–7; Řím 8,14–16). Je to život *v Kristu*, tzn. život, který výlučně přináší jemu a je naroubován do Církve: *My všichni jsme byli pokřtěni v jednom Duchu, abychom tvořili jedno tělo* (1 Kor 12,3). Duch svatý probouzí víru (srov. 1 Kor 12,3), vlévá do srdcí lásku (srov. Řím 5,5) a řídí modlitbu křesťanů (srov. Řím 8,26).

Jakožto princip nového života stanoví Duch svatý ve věřícím také novou dynamiku jeho činnosti: *Jestliže žijeme podle Ducha, podle Ducha také jedneme* (Gal 5,25). Tento nový život je protikladem onoho života *podle těla*, jehož žádosti se nelíbí Bohu a uzavírají osobu v dusném vězení vlastního já, zahleděného do sebe samého (srov. Řím 8,5–9). Když se křesťan naopak otevře lásce, kterou dává Duch svatý, může vychutnat ovoce Ducha: lásku, radost, pokoj, trpělivost, dobrotu, laskavost, věrnost... (srov. Gal 5,16–24).

Podle Pavla ovšem to, co nyní máme, je pouze *»závdavek«* nebo prvotina Ducha

(Řím 8,23; srov. také 2 Kor 5,5). **Při konečném zmrtvýchvstání Duch dokoná své největší dílo** a uskuteční na věřících úplnou *»spiritualizaci«* (zduchovnění) jejich těla (srov. 1 Kor 15,43n) a zahrne svým způsobem do spásy celý vesmír (srov. Řím 8,20–22).

Přínos Janova evangelia

Z Janova pohledu je Duch svatý především **Duchem pravdy, Parakleitem** (Utěšitelem). Ježíš oznamuje dar Ducha svatého ve chvíli, kdy uzavírá své pozemské dílo: *Až přijde Utěšitel, kterého vám pošlu od Otce, Ducha pravdy, který pochází od Otce, on vydá o mně svědectví a také vy budete svědčit o mně, protože jste byli se mnou od počátku* (J 15,26n). A když nakonec upřesňuje roli Ducha, Ježíš dodává: *Uvede vás do veškeré pravdy, protože nebudu mluvit sám od sebe, ale řekne vám to, co slyšel, a oznámí vám budoucí věci* (J 16,13–14). **Duch tedy nepřinese nové zjevení**, ale povede věřící k zvnitřnění a hlubšímu proniknutí do pravdy, kterou zjevil Ježíš Kristus.

V jakém smyslu se Duch pravdy nazývá Utěšitel? Když sledujeme Janův pohled, který chápe Ježíšův proces jako proces, který pokračuje v učednících pronásledovaných pro jeho jméno, Utěšitel je ten, který hájí Ježíšovu věc a **usvědčuje svět z hříchu, ze spravedlnosti a ze soudu**. (J 16,7n). Základním hříchem, ze kterého Parakleitos usvědčí, je nevěra v Ježíše Krista. Spravedlnost, kterou zjeví, je ta, že Otec vydal Syna, který byl ukřižován, oslavil ho zmrtvýchvstáním a nanebevstoupením. Soudu v této souvislosti spočívá v tom, že odhalí hřích těch, kteří ovládání Satanem, knížetem tohoto světa, zapřeli Krista (srov. Dom. et viv., 27). Duch svatý je tedy svou vnitřní přítomností ochráncem a obhájcem Kristovy pře, je tím, kdo obrací srdce a myslí učedníků k plnému sepětí s Ježíšovou pravdou.

*Podle Bolletino Vaticano
Mezilitulky a zvýraznění redakce Světla*

Dar Boží Moudrosti

Zamyšlení nad liturgickými texty dnešní slavnosti

On mě oslaví, neboť z mého vezme a zvěstuje vám

Než překročíš práh horní místnosti, kde se Ježíš loučí se svými učedníky, zanech tu přede dveřmi svou sebejistotu i svou malomyslnost. Udělej si v srdci místo pro vzácné dary, které si můžeš odnést ze setkání s Pánem. Je toho tolik, co by ti chtěl říct. Ale unese to tvé srdce?

Pán Ježíš celé tři roky slovem i skutky učil své apoštoly. Nyní na závěr jeho působení zbývá ještě mnoho věcí, které zůstaly nevysloveny. Ale problém není v tom, že se už nedostává času, nýbrž v tom, že by to nesnesli.

Nesnést je horší než nechápat. To, co nechápeš, snažíš se proniknout. Tomu, co nesneseš, se bráníš a odmítáš to. Už jednou se stalo, že část učedníků odmítla Ježíšovu tvrdou řeč: *Kdo to má poslouchat?* ⁽¹⁾ Chápeš, jak smutný je to stav, když se ti nemůže otevřeně říct, *co je ti ku prospěchu?* Zeptej se svého Pána, zda to není i tvůj případ.

Co by nesnesli apoštolové? Nesnesli by ještě Ježíšův pohled na to, čeho se bojíš i ty: na utrpení, smrt. Nesnesli by, že *Ježíš se musí stát poslušným*, poslušným dokonce až k smrti, a že právě to je královská cesta k spáse a k slávě. Nesnesli by, že ukrutné dřevo se z potupného nástroje stane nejvzácnějším a vítězným znamením spásy. Nesnesli by však především skutečnost, že ani **pro ně není jiné cesty.**

Nestojí za tím, o čem nerada slyšíš, strach z utrpení a pokoreni? Chceš získat odvahu, abys je viděla v jiném světle? Tvůj Pán ti nabízí božského Utěšitele. Povzbud svou důvěru. Toto snad sneseš: Laskavá péče o tebe je záležitostí celého Božího trojjediného společenství. Chce ti dát hojně ze svých darů svého vnitřního božského života: *Všechno, co má Otec, dal mně. Duch z mého vezme a dá vám.*

Co je tím bohatstvím, které Otec dal Synu, aby z něho rozdával skrze Ducha svatého? Je to věčná a nekonečná *Boží moudrost, kterou měl Hospodin na počátku svých plánů, před svými skutky, od pradávna.* Dříve než stvořil obdivuhodně zemi i nebesa, dříve než ji naplnil nepřehlednou pestrostí darů života, dříve než do jejího středu postavil svého nejmilejšího

a nejvzácnějšího tvora, kterého si učinil *k svému obrazu* ⁽²⁾, již tehdy jeho moudrost věděla, že jeho nejvzácnější tvor vystoupí svévolně z Božího řádu, že si sám zatarasí všechny přístup k té nesmírné blaženosti, kterou pro něho připravila. A Otec přesto moudře tvoří tuto zemi.

Člověk nevyhnutelně sám na sebe strhne hříchem neposlušnosti utrpení a smrt: Ačkoliv byl stvořen k životu a blaženosti, když neuposlechne Stvořitele a dopřeje sluchu Hadovi, *velice rozmnoží své trápení* ⁽³⁾ a *propadne smrti* ⁽⁴⁾. Ale právě Otcova moudrost, která se *před pahorky narodila a měla rozkoš v tom, že se může stýkat s lidmi, ještě dříve než povstala země*, vymyslela *lepší plán* ⁽⁵⁾, jak zachránit to, co bylo stvořeno: stanovila, že na zem pošle v čase svého jediného Syna. Vykoupení, které přinese *svou poslušností*, je obdivuhodné v tom, že ačkoliv nás nezabaví utrpení a smrti, od základu změní jejich hodnotu. To, co je neúprosným důsledkem neposlušnosti a hříchu, stane se drahocenným prostředkem k jeho přemožení. Stvořitel, který hýřil nápady, když hnětl tento svět, překonal svoji tvořivou nápaditost největším nápadem, jak zachránit, co bylo ztraceno. Co jiného je věčná Boží moudrost než nekonečná láska spolu s nekonečnou mocí? A protože Boží moudrost ví, že to všechno po svém zranění ani nemůžeš snést, kromě Syna ti posílá i svého svatého Ducha. On protrhává mlhy, které obklopují tvou mysl, a jako skulinou mezi mraky ti dává nahlédnout do spásonosného světla věčného úradku.

Otevři se dokořán božskému Utěšiteli. On jediný tě může uschnout k přijetí darů Boží moudrosti, abys *sněsla* to, co tolik potřebuješ, odnaučila se strachu z bolesti a mohla se *chlubit soužením, protože v soužení se cvičí vytrvalost a vytrvalost vede k naději.*

Rozjímej o laskavé ohleduplnosti, o trpělivosti, s jakou si Ježíš chystá cestu, aby tě vyvedl z tvé slepoty. *Hospodine, Pane náš, jak podivuhodné je tvé jméno! Co je člověk, že na něho myslíš, co je smrtelník, že se o něho staráš?* ⁽⁶⁾ Obdivuhodně mě přetváříš, abych byla schopna přijmout tvoje dary. *Duchu pravdy, uveď mě do veškeré pravdy!*

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ J 6,60; ⁽²⁾ Gen 1,26; ⁽³⁾ srov. hymnus *Kříži věrný*; ⁽⁴⁾ srov. Gen 3, 16-17; ⁽⁵⁾ tamt. 19;

⁽⁶⁾ srov. resp. žalm 9

Liturgická čtení

1. čtení – Př 8,22-31

Toto praví Boží Moudrost: „Hospodin mě vlastnil na počátku svých plánů, odpradáva před svými skutky. Od věčnosti jsem utvořena, od začátku, dříve než povstala země. Než byly propasti, jsem se narodila, než byly prameny, bohaté vodou, dříve než byly zaklíněny hory, před pahorky jsem se narodila, dříve než učinil zemi a shromáždění vod, první hroudy země. Byla jsem tam, když rozpínal nebesa, když nad propastí vyměřoval obzor, když na výsostech upevňoval oblaka, když dával sílu pramenům oceánu, když určoval moři jeho meze, aby vody nepřekročily jeho břehy, když upevňoval základy země, tu jsem u něho přebývala jak nejmilejší dítě, den co den jsem byla jeho potěšením, před ním jsem si v každou dobu hrála, hrála jsem si na okruhu jeho země, rozkoší mi bylo stýkat se s lidmi.“

2. čtení – Řím 5,1-5

Bratři!

Jestliže jsme ospravedlněni na základě víry, žijeme v pokoji s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista. Skrze něho totiž máme vírou přístup k této milosti a pevně v ní stojíme. Naše chlouba je také v tom, že máme naději dosáhnout slávy u Boha. Ale nejen to! Chlubíme se i soužením. Víme přece, že soužení plodí vytrvalost. Vytrvalost (plodí) osvědčenost, osvědčenost (plodí) naději. Naděje však neklame, protože Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha svatého, který nám byl dán.

Evangelium – Jan 16,12-15

Ježíš řekl svým učedníkům: „Měl bych vám ještě mnoho jiného říci, ale teď byste to nemohli snést. Ale až přijde on, Duch pravdy, uvede vás do celé pravdy. On totiž nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit to, co uslyší, a oznámí vám, co má přijít. On mě oslaví, protože z mého vezme a vám to oznámí. Všechno, co má Otec, je moje; proto jsem řekl, že z mého vezme a vám to oznámí.“

EUCHARISTIE PODLE UČENÍ KATOLICKÉ CÍRKVE

Eucharistie je pramen a vrchol celého křesťanského života.

*II. vatikánský koncil,
Lumen Gentium*

Mše svatá je zároveň a neoddělitelně památka oběti, v níž se zpřítomňuje oběť na kříži a posvátná hostina společenství těla a krve Páně. Avšak slavení eucharistické oběti je zcela zaměřeno na důvěrné spojení všech věřících s Kristem ve svatém přijímání. Jít k přijímání znamená přijmout samotného Krista, který se za nás obětoval.

KKC 1382

Eucharistie je také obětí chvály, kterou Církev zpívá Bohu jménem celého stvoření. Taková oběť chvály je možná jedině skrze Krista: On spojuje věřící se svou osobou, se svou chválou a se svou prosbou, takže oběť chvály Otci je přinášena skrze Krista a s ním, aby byla přijata v něm.

KKC 1361

Kristova eucharistická oběť začíná ve chvíli proměňování a trvá, dokud existují eucharistické způsoby. Kristus je celý a celistvý přítomen v každé způsobě a v každé její části: proto lámání chleba nerozděluje Krista (srov. Trid. koncil DS 1641).

KKC 1377

Církev a svět velmi potřebují eucharistickou úctu. Ježíš na nás čeká v této svátosti lásky. Nešetřme svým časem, abychom šli setkat se s ním v adoraci, v rozjímání plném víry, a s ochotou podávat zadostiučinění za těžké viny a zločiny světa. Kéž naše adorace nikdy nepřestává.

*Jan Pavel II.,
Dominicae cena*

Nejsvětější svátost obsahuje poklad spásy Církev ve své plnosti, samotného Krista, našeho velikonočního Beránka a náš živý Chléb.

*II. vatikánský koncil,
Presbyterorum ordinis 5*

Jan Graubner

Eucharistie jako pokrm, nebo předmět úcty?

Nemám rád takto položené otázky. Musel bych totiž jednoduše odpovědět: jedno i druhé.

Podíváme-li se však do historie, vidíme, že v různých dobách se kladly důrazy na různé aspekty a často uchvácení jedním pohledem přirozeně vedlo k postavení jiné stránky téže věci do stínu, ale neznamenalo to její popírání.

Od samého začátku církev vždy věřila, že pod způsobou chleba a vína je po proměnění přítomen sám Kristus. Věděla, že Ježíš řekl: Vezměte a jezte z toho všichni. Toto je mé tělo. Jsem to já sám. Věřící chápali, že přijímáním Eucharistie prožívají nejužší spojení s Kristem. Svátostný Ježíš sjednocuje v jedno svaté společenství všechny, kdo ho přijali. Posvěcuje, posiluje, uzdravuje každého. Proto může přijímat jen ten, kdo je v jednotě s církví, má čisté srdce a přes své slabosti a zranění touží po posvěcení. Kdo Ježíše přijme, ten s ním hovoří. Nejen jako s přítelem, jako s bratrem, ale i jako s vítězem nad smrtí a mocným Bohem.

Liturgie malého společenství s rodinným rázem večeře se ve zlatém věku liturgie zhruba mezi léty 300 až 900 stala slavnostním obřadem odpovídajícím chápání jeho velikosti. Církevní otcové prohlubovali slavení Eucharistie z různých hledisek, zvláště aktualizací umučení, smrti a vzkříšení Ježíšova, a vysvětlovali, jaký úkol mají vzhledem k eucharistickému tajemství věřící, totiž nabídnutí sebe sama a připojení se k oběti Kristově.

Později ve středověku liturgie ztratila mnoho rysů ze své lidové podoby, prožívané ve společenství. Eucharistická modlitba se recituje potichu, přijímání se uděluje jen pod jednou způsobou, přibývá soukro-

mých mší, věřící se stále více vzdalují od sv. přijímání, kněz vystupuje až příliš do popředí... Někteří vysvětlují mši alegoricky – obrazně, téměř jako představení o utrpení a smrti Páně. Duch Svätý, který nikdy nepouští církev, však působí, že vše přispívá k dobru církve. V církvi sílí reakce víry ve skutečnou přítomnost Krista v Eucharistii. Tak vzniká kult Eucharistie pro ni samotnou. Tak vzniká svátek Božího Těla, svátostné požehnání, adorace a průvody s Nejsvětější svátostí. Lidé, zvyklí vzdávat veřejný hold světským vladařům, chtějí projevít přiměřeným způsobem veřejný hold tomu, který je Pán pánů. V adoraci nacházejí nejprocitěnější způsob, jak slavit Eucharistii. Svätý Tomáš Akvinský se stává teologem a pěvcem osobní přítomnosti Krista, pravého Boha a pravého člověka v Eucharistii.

V dalších stoletích přibývá projevů osobní lásky k Ježíši ve Svátosti oltářní mimo mši svatou. Vznikají řeholní společnosti, které se věnují adoraci, ve famostech se zavádí čtyřicetihodinový výstav a návštěvy Nejsvětější svátosti. Mnoho lidí touto cestou došlo ke svátosti.

Ale zase zdůraznění jednoho pohledu postavilo do stínu jiné stránky. Málo se přistupuje ke svatému přijímání. Proto Pán různými poselstvími a přísliby zve k častějšímu přijímání Eucharistie. Zavádějí se první pátky a první soboty...

Důraz na osobní vztah k Eucharistii staví do stínu prožívání svatého společenství při liturgii. Proto Duch svätý na Druhém vatikánském sněmu vyvolá liturgickou reformu, která nás vede k hlubšímu prožívání Ježíšovy přítomnosti nejen v Eucharistii, ale i v Božím slově, v celebrantovi, v bratru, ve společenství shromážděném

v Ježíšově jménu... Nejde o to, aby nový pohled zastínil Eucharistii, ale aby obohatil náš zploštělý duchovní život, abychom se naučili více formám setkávání s Ježíšem. Je pravda, že právě jmenované způsoby Ježíšovy přítomnosti nejsou svátostné, ale jsou skutečné. Vyžadují osobní víru i čisté srdce. Zkušenost ukazuje, že také vedou zpět k Eucharistii.

Ten, kdo přijímá Boží slovo tak, že se v něm vtěluje do činů, kdo se dívá na bratra pohledem víry ve slovo „co jste udělali jednomu z mých nejposlednějších bratří, udělali jste mně“, kdo vychází ze sebe, aby přebýval v Ježíšově jménu, ten samozřejmě touží po přijímání Eucharistie, ten adoruje Ježíše ve svatostánku. Máme kolem sebe mnoho takových příkladů. A zdá se mi, že zde také máme klíč k odpovědi jak těm, kteří necítí potřebu vnějších projevů vztahu k Eucharistii, tak těm, kteří hledají správnou formu těchto projevů pro lidi dnešní doby. Je to cesta k znovuoživení Eucharistie i nalezení těch nejlepších a nejpravdivějších projevů úcty k ní. Slavnost Těla a Krve Páně se nijak nepřežila, ale všichni se podílíme na jejím snižování, pokud toužíme jen po vrcholu hory a odmítáme horu samotnou. Chceme-li naopak přispět k prohloubení prožívání této slavnosti, je třeba, abychom každý všední okamžik života proměňovali ve svátek prožíváním Ježíšovy přítomnosti všemi způsoby, kterým nás on sám učí.

„Vše v pořádku?“ „V dokumentech ano.“

Kardinál Ratzinger o současném stavu katolictví

Kniha O VÍŘE DNES, která před časem vyšla v překladu Arnošta Louly v nakladatelství Zvon a kterou nyní vydává v témže překladu Matice cyrilometodějská, má v originále název Rapporto sulla fede, což znamená „hlášení o víře“ nebo „zpráva o víře“. Na otázky Vittoria Messoriho v ní odpovídá prefekt vatikánské Kongregace pro nauku víry kardinál Joseph Ratzinger, teolog a prelát proslulý svou zásadovostí v teoretických i praktických problémech církve. Rozebírá zde situaci současného katolictví, z mnoha důvodů ji charakterizuje jako krizovou a nastiňuje možnosti jejího řešení. Rozhovor zaznamenaný v této knize se sice odehrál již v roce 1984, avšak jeho obsah je aktuální i pro naše nynější poměry, které se tehdejší situaci v západoevropském katolictví začínají nápadně podobat.

Podněty k této rekapitulaci přinesla doba. Po Druhém vatikánském koncilu, jehož hlavním heslem bylo „aggiornamento“ – přiblížení k dnešku, se v životě katolické církve objevilo mnoho nového. Změnila se bohoslužba, vztahy mezi kněžími a laiky, postoj k nekatolíkům. Přibýlo moderních výkladů katolického učení a naopak ubylo tradičních způsobů zbožnosti. A řadoví věřící se v tom množství změn těžko orientovali; cit víry jim sice napovídal, že některé novoty se už neshodují s katolictvím, ale neustálé argumentování koncilem jim bránilo rozeznávat, co církve skutečně rozhodla, a co ne. Konkrétní příklady takových „reform“ obsahují nejsmutnější pasáže Ratzingerova textu: zamlčování nebo popírání určitých článků víry,

odpor teologů proti učitelskému úřadu církve, svévolné zásahy do mešního řádu, rušení řeholních pravidel v klášterech, směřování marxismu a křesťanství v tzv. teologii osvobození, mše pro homosexuály... Postupně došlo k vystřízlivění z pokoncilního optimismu a pocit ohrožení identity vedl k otázce: tohle chtěl koncil? A pokud ano, je to ještě katolictví?

A Ratzinger ve své odpovědi prokazuje vpravdě pastýřskou službu těm, kdo se takto ptají. Ujišťuje nás, že cit víry, který se jistým nezvyklostem brání, je správný. Druhý vatikánský koncil nezrušil nic z katolické nauky a zdaleka neschválil všechno, co se s odvoláním na něj zavádí. Kardinál nás vyzývá, abychom poznáním nefalšované litery koncilu, která je málem pohřbena pod nánosem nejrozumnějších interpretací, znovu objevili pravého ducha koncilu. (Při jedné příležitosti odpovídá na otázku, je-li tedy všechno v pořádku, příznačně: „V dokumentech ano, ale nikoliv v praxi.“) Ujímá se konkrétní církve, v jejímž společenství se víra skutečně žije, proti novodobým farižeům a zákoníkům, jejichž teorie a praktiky se víře vzdalují. Ač sám je především teolog (a navíc z Německa, kde je opozice teologů velmi silná), staví se v tomto napětí na stranu věřícího lidu. A zastává se také samotného katolictví, jeho nauky, soustavy, tradice a kontinuity proti pokusům o jeho nivelizaci a výprodej.

„Určité protestní postoje mnohých teologů jsou poznamenány typickou mentalitou bohatých občanů Západu,“ zní jedno z kardinálových vysvět-

lení současné krize. „Skutečnost konkrétní církve, pokorného Božího lidu, je něco velice vzdáleného tomu, co si někteří představují v jistých laboratořích, ve kterých destilují své utopie.“ Na otázku, zda v pokoncilní církvi ještě existují bludy, Ratzinger mj. odpovídá: „Vždycky obdivuji dovednost teologů, kterým se daří hájit pravý opak toho, co stojí napsáno v jasně formulovaných dokumentech učitelského úřadu, a šikovnou dialektikou to prezentovat jako pravý smysl dotyčného dokumentu.“ K současné snaze revidovat vztahy mezi církvi a světem kardinál upozorňuje: „Jestliže si však někdo myslí, že obě tyto skutečnosti – církve a svět – se mohou setkat nebo se dokonce ztotožnit bez konfliktů, pak nezná ani církve ani svět.“

Takový zásadový postoj je pro kardinála Ratzingera typický. Je známý z jeho knih a z různých zpráv o jeho působení a vynesl mu v tomto světě obdiv i odpor. Je neustále označován jako dogmatický, konzervativní, nerealistický, nevhodný pro tuto dobu a pro moderní křesťanství. Kniha „O víře dnes“ tyto charakteristiky poněkud koriguje. Kardinál v ní promlouvá klidně, se smyslem pro humor, bez osobní zaujatosti. Je na něm patrné, že zásady, které hlásá, přijal dobrovolně a bez křečí, v souladu se svou přirozeností a ne z nějakých taktických důvodů. Zároveň odmítá přibarvovat skutečnost a přizpůsobovat se vkusu liberálně naladěného obecnstva. Oba tyto rysy jsou v textu pečlivě vyváženy. Kardinál Ratzinger svou vědeckou fundovaností i lidským přístupem prokázal, že tzv. konzervativní směr v současném katolictví se může projevat velmi kultivovaně, že se opírá o solidní argumenty a že se mu dá důvěřovat s čistým svědomím.

Karel Komárek

EUCHARISTIE A LÁSKA

Hlas Jana Pavla II.

Dříve než začnu mluvit o slavení mše svaté, chtěl bych ještě jednou zdůraznit, že úcta k Eucharistii je duší veškerého křesťanského života. Jestliže totiž život křesťanů spočívá především v naplňování největšího přikázání, v lásce k Bohu a k bližním, pak láska nachází svůj pramen právě v Nejsvětější svátosti oltářní, která se také často nazývá svátostí lásky.

Eucharistie tuto lásku ukazuje, připomíná nám ji, zpřítomňuje ji a současně i uskutečňuje.

Vždy když máme vědomou účast na Eucharistii, otevírá se naše srdce skutečně této nevystihlé lásce, která v sobě obsahuje všechno, co Bůh pro člověka vykonal a co pro něho dále koná podle Kristových slov: Můj Otec je stále činný, i já jsem stále činný. Ve spojení s tímto nesmírným, svobodným darem božské lásky, která se projevila v krajní vykupitelské oběti života Božího Syna, která nalezla v Eucharistii své trvalé znamení, rodí se i v nás láska jako živoucí odpověď. Učíme se lásku nejen poznávat, ale začínáme sami milovat. Nastupujeme tak říkajíc cestu lásky a děláme na této cestě pokroky. Láska, která v nás vzniká z Eucharistie, rozvíjí se, prohlubuje a posiluje sama sebou.

Jan Pavel II.: O tajemství úcty k nejsvětější Eucharistii

Pfeifferův seznam

Bývalý SS-důstojník Erich Priebke, který byl po padesáti letech objeven v Argentině, vyprávěl novinářům o jednom knězi, s nímž měl po několik měsíců během okupace Věčného města intenzivní kontakt. Jméno tohoto kněze je Pankrác Pfeiffer, hlavní představený salvatoriánů. Priebke uvedl, že tento kněz mu pomohl v r. 1948 k útěku. Ve skutečnosti zahynul P. Pfeiffer v květnu 1945 pod koly amerického jeepu. Zmínka o jejich osobních kontaktech od září 1943 do června 1944 se však zakládá na pravdě. P. Pankrác se stýkal také s jeho představeným, SS-Obersturmbannführerem Herbertem Kapplerem. Staral se totiž z pověření Pia XII. z humanitárních důvodů o německé zajatce.

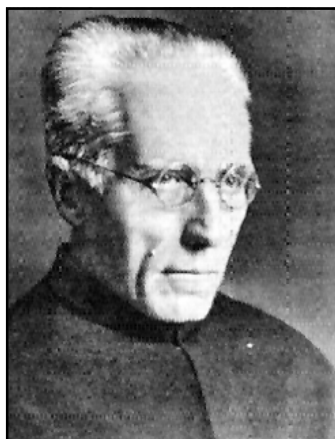
P. Pfeiffer si zaslouží, aby byla vzpomenuka jeho charitativní činnost a v neposlední řadě jeho úsilí zachránit Řím před zničením a evakuovat včas ohrožené obyvatelstvo.

Tento německý kněz se narodil 1872 v bavorském městečku Brunnen. Nezanechal po sobě žádné ocenění za činnost, kterou rozvíjel po dobu devíti měsíců německé okupace Říma. Vzpomínky na něho však zachoval arcibiskup z Chieti Giuseppe Venturi. Když se v r. 1945 dověděl o smrti P. Pankráce, napsal jeho spolu-

a udělá všechno!« A arcibiskup z Chieti dodává: »Stalo se. Díky zásahu tohoto hodného kněze jsme byli zachráněni.« V katedrále v Ascoli Piceno ukazují mozaiku Pia XII., jak pověřuje P. Pfeiffera posláním zachránit Řím. A to jistě není obyčejné poděkování obyčejnému knězi.

První kontakt tohoto bavorského kněze, který žil již delší čas v Římě, s německými okupanty začal prý zcela náhodně. Několik německých výsadkářů zaujalo pozici na náměstí Svatého Petra přímo na bílé linii, která označovala hranice papežského státu. Papež požádal Pankráce, aby zjistil, co ta »hlídka« na hranici znamená. Německý duchovní se spojil s velitelem generálem Ranerem Stahlem, který se krátkou dobu zdržoval v Římě a pak byl se svou jednotkou odeslán na ruskou frontu. P. Pankrác jej navštívil a zeptal se bez obalu, zda mají Němci v úmyslu obsadit Vatikán a zajmout papeže.

Co se dále dělo, je známo z vyprávění Stahleova zástupce Heinricha Ochsenfeldta, který dnes žije ve Vestfálsku a který zažil tuto scénu. Stahle odpověděl, že jeho »hlídka« neznamená žádné nepřátelské úmysly ze strany Němců. On sám prý napsal právě dopis svému starému příteli ze školních let, který je knězem v severním Německu. Stahle se zeptal Ochsenfeldta, jestli dopis již ode-

P. Pankrác Pfeiffer

slal. Protože se tak nestalo, požádal P. Pankrác, aby mu dopis svěřil. Pius XII. může použít diplomatickou cestu a prostřednictvím nuncia v Berlíně doručit dopis jeho příteli. V dopise mimo jiné stálo: »Pamatuješ se ještě, jak jsme se hádali o papeže? Já mám nyní za úkol ho chránit.« Tak dostal papež odpověď, kterou potřeboval.

Krátce nato byl P. Pankrác pověřen dalším úkolem. Tentokrát nešlo o výsadkáře, ale o velitele SS Herberta Kapplera. Tu čekala na Pankráce krajně choulostivá úloha. Ještě před koncem roku 1943 se velice aktivizoval protinacistický odpor nejrůznějších forem (vojenský, monarchistický, komunistický, socialistický a další) spolu s britskými a americkými agenty. Okupanti reagovali s krajní tvrdostí: vězení na Via Tasso a »německý« vězeňský trakt Regina Coeli byly přeplněny. Vojenské soudy vyhlášovaly jeden rozsudek smrti za druhým. V mnoha případech se však Vatikánu podařilo tento rozsudek alespoň zmírnit. SS führer Kappler měl svůj stan ve vedlejší budově německého vyslanectví. Bylo to v blízkosti Quirinalu na Via Tasso, která takto získala smutnou proslulost. Z bezpečnostních důvodů dal SS-velitel okna zazdít. V průběhu svého milosrdného působení vstupoval P. Pankrác pravidelně do vězení Regina Coeli.

Papež měl k dispozici dva kanály, jimiž mohl vstupovat do kontaktu s okupanty ve věci Římanů, kteří jim padli do rukou. Jeden kanál byl oficiální, tedy normální diplomatická cesta přes vyslance Říše u Svatého stolce, Ernsta von Weizsäckera. Druhý neoficiální kanál byl přes důvěrné osoby, jako byl P. Pankrác a synovec papeže, princ Carlo Pacelli. Papež se s nimi kontaktoval buď osobně nebo prostřednictvím státního sekretáře, tehdy Mons. Giovanniho Battisty Montiniho, pozdějšího papeže Pavla VI.

Časem houfně přibýlo případů, jimiž pověřoval sekretriát P. Pankráce. Jednalo se přitom o osoby, kterým hrozilo

Skupina ruských Židů po audienci u papeže, kterému děkovali za svou záchranu

největší nebezpečí. Aktivita tohoto duchovního dosáhly vrcholu při událostech kolem masakru ve Fosse Ardeatine. Vatikán se zasadil v těch měsících o záchranu mnohých z 335 obětí. Byli ve vězení až do doby odvety jako političtí vězni a bylo možno doufat v jejich propuštění.

Měl jsem možnost nahlédnout do úsporných archivních materiálů P. Pankráce. Dnes se uchovalo již jen několik listů se jmény oněch nešťastníků. Ale tyto písemnosti jsou i při vší své střízlivosti ohromující. Již jen pročítání jmen vyvolává pohnuté vzpomínky. Je významné, jak velice se Vatikán zasažoval o Kapplerovy oběti. Podle dokumentace Svatého stolce *Actes et documents* zasažoval se státní sekretariát,

Kappler (uprostřed) a Erich Priebke (první zprava) na večírku v Římě

bratřím, co tento duchovní vykonal pro obyvatele Říma.

Biskup Venturi během jedné audience informoval naléhavě papeže o nebezpečí zničení Věčného města. Papež mu odpověděl: »Běžte k P. Pankráci, on umí všechno

Poselství Královny míru

Drahé děti!

Dnes vás zvou, abyste se modlitbou a obětí připravili na příchod Ducha Svatého.

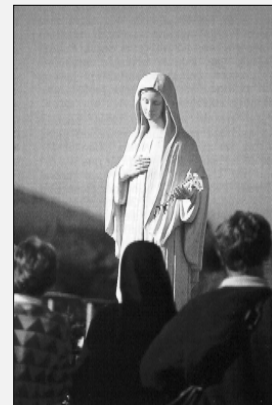
Dítky, toto je čas milosti; proto vás opět zvou, abyste se rozhodly pro Boha Stvořitele.

Dovolte mu, aby vás přetvořil a změnil.

Nechť vaše srdce je připraveno slyšet a žít vše, co Duch Svatý má ve svém plánu pro každého z vás.

Dítky, dovolte Duchu Svatému, aby vás vedl cestou pravdy a spásy k životu věčnému.

Děkuji vám, že jste přijaly mou výzvu!

Medjugorje 25. 5. 1998

resp. P. Pankrác o nejméně 35 z 335 obětí, které byly 25. března ve Fosse Adreatine brutálně pobity. Mezi oběťmi byli velitel Giuseppe Lanza di Montezemolo, generál Simone Simoni a kněz Pietro Papagallo. Několik dní později byl popraven další kněz P. Pietro Morosini, za kterého se papež osobně velice zasazoval.

Dalších 45 jmen osob, které Vatikán usiloval zachránit, se nachází v písemnostech římského hnutí odporu. Písemnosti P. Pankráce jsou dnes uchovávány v archivu salvatoriánů. Jsou ale neúplné a částečně těžko k rozluštění. Pankrác všechny zápisy o setkání s Piem XII. zničil. Není známo, proč nezničil i tento zbytek.

Zachovaný materiál poskytuje nesmírné svědectví o službě bliženské lásky, kterou tento kněz během okupace prokázal. Každý list obsahuje tragiku osobního osudu a jako takový by měl být také čten. Zajímavé je, že mezi písemnostmi se nachází také vizitka SS-Obersturmführera a kriminálního komisaře Ericha Priebkeho. Lístek má datum 3. listopadu 1943. Pankrác musel mít při svých návštěvách ve Via Tasso s tímto mužem mnoho co do činění.

Poslání P. Pankráce se v první řadě týkalo římských Židů. Zvláště výmluvný je počmáraný lístek, na kterém čteme: »Emilio Segrè, Dům kadetů – osvobození Mons. Traglia, prosba u zástupce hlavního velitele«. Jedná se o příslušníka SS, který vedl razii 16. října 1943 proti Židům. Na zachovaných lístcích je celá řada jmen lidí, kteří se stali obětí razie a o jejichž osvobození usiloval Státní sekretariát prostřednictvím P. Pankráce. Memorandum z 25. listopadu prosí o pomoc pro rabího Nachmana Freiburga a jeho sestru a dále pro Ernesta della Riccia. Dvakrát psal sekretariát žádost o milost pro Idu Tesi a její ses-

tru. 22. března se obrátili na sekretariát příbuzní sedmičlenné rodiny Tedeschi s prosbou, aby zjistil, do kterého koncentračního tábora byli členové jejich rodiny deportováni.

Příznačný je případ mladého Giuliana Vassaliho, který byl zachráněn díky osobní intervenci Pia XII. Role, kterou při tom sehrál P. Pankrác, je dostatečně známá. Vassali, pozdější ministr spravedlnosti a dnes jeden z ústavních soudců, o tom sám vypravuje. Jeho případ znamená symbolicky vrchol několikaměsíčního úsilí, které podstupoval P. Pankrác z pověření Pia XII. Bylo to v červnu posledního roku okupace Říma. »Řekli mi, abych si sbalil své věci. Přivedli mě k veliteli SS Herbertu Kapplerovi, vedle něho stál kněz s šedivými vlasy. Myslel jsem, že mi moje rodina poslal kněze, aby mě připravil na smrt.« Ale P. Pankrác přišel, aby propuštěného vězně převzal. Vassali nikdy nezapomněl na slova, která proti němu křičel Kappler: »Poděkujte papeži, že jsem vás nepostavil ke zdi, jak jste si bohatě vysloužil!« A znovu opakoval: »Jak jste si bohatě vysloužil!« Před budovou čekalo auto se značkou Vatikánu. Jelo se přímo na generalát salvatoriánů, kde, jak Vassali vzpomíná, dostal zeleninovou polévku. O několik dní později byl Řím osvobozen.

30giorni 6/94
Překlad -Iš-

Můj Bože, Ty víš, že Tě miluji

Sv. Terezička měla od dětství hluboký vztah k eucharistické přítomnosti, jak se to projevovalo při častých procházkách s otcem, spojených s takřka každodenní návštěvou Nejsvětější svátosti v kostele. Vypravuje nám příhodu, která se stala v době, kdy byla v klášterní škole, jednou odpoledne po hodině ručních prací: »Protože se o mne nikdo nestaral, vystoupila jsem na schůdky v kapli a setrvala jsem před Nejsvětější svátostí. Byla to moje jediná naděje. Nebyl snad Ježíš můj jediný přítel...? Jen s ním jsem dovedla rozmlouvat. Řeči o stvořených věcech, samotné zbožné rozhovory mou duši unavovaly... Cítila jsem, že je lepší rozmlouvat s Bohem o NĚm, protože do duchovních rozhovorů se zamíchá tak často sebeláska!«

O obsahu těchto rozhovorů říká: »Když přebývám před svatostánkem, mám v srdci jen tato jediná slova: „Můj Bože, ty víš, že tě miluji.“« Svě »obrácení« o Vánocích 1886 a také své povolání k životu u paty kříže přijala v návaznosti na mši svatou. Není proto divu, že v souladu s dekretem Pia X. o častém svatém přijímání, který jako by předjímal, přijímala eucharistii tak často, jak jen mohla, a stávala se při tom stále smělejší. Tak píše: »Daruje se mi ve sv. přijímání častěji, než jsem se odvažovala doufat... Udělala jsem si pravi-

dlem, že přijmu všechna svatá přijímání, která mi můj zpovědník dovolí, že nezanedbám ani jedno, ale počet nechám na něm a nebudu jej o to prosit. Tehdy jsem ještě neměla tu odvahu, kterou mám nyní, neboť pak bych jednala jinak, protože jsem přesvědčena, že duše musí zpovědníkovi říct o své touze po přijetí svého Boha, kterou pocítuje. Pán nesestupuje denně z nebe, aby meškal ve zlatém kalichu, nýbrž aby našel jiné nebe, které je mu o mnoho dražší než to první: nebe naší duše, kterou stvořil podle svého obrazu, živý chrám nejvznešenější Trojice.«

Přesvědčena o stále nutném spojení s Pánem ve svátosti lásky, aby proměnil i nás, povzbuzuje jednu úzkostlivou sestru, aby se nenechala odradit od sv. přijímání: »Když se ďáblu podaří zdržet duši od sv. přijímání, pak získal všechno... Tvoje chudička Terezie Tě ujišťuje, že můžeš bez obav přijímat svého jediného Přítele... I ona prodělala martyrium skrupulí, ale Ježíš jí dopřál milost, aby přesto přijímala, dokonce i tehdy, když si myslela, že se dopustila velkého hříchu. Milá sestro, choď k sv. přijímání často, velmi často. Ježíš Ti nedal do duše zbytečně tuto touhu.«

Podle:

W. Wimmer: *Verwandelter Alltag – Begegnungen mit Therese von Lisieux*, Leutesdorf 1994

Překlad -Iš-

Kardinál John Henry Newman

Kardinál John Henry Newman

Promluva kardinála Daly 20. února 1998

V Římě se říká, že první papežovo rozhodnutí o jmenování kardinálem ukazuje velmi významně na orientaci nového pontifikátu. O Lvů XIII. se vypravuje, že sám prohlásil: »Politika mého pontifikátu bude zřejmá, až někoho pozvednu ke kardinálské hodnosti.« Prvním jeho kardinálem byl John Henry Newman. Bylo to šťastné předznamenání jeho

důležitého pontifikátu, který z mnoha hledisek znamenal počátek nových vztahů mezi Církví a moderním světem. To bylo plně v souladu s myšlenkami a nadějemi Newmana, kterého Guitto nazval *otcem budoucího věku – Pater futuri saeculi*.

Budoucí kardinál Newman byl pozván do Říma v dubnu 1879, aby přijal kardinálský

klobouk. Bylo mu 78 let. Tehdy bylo zvykem předat oficiální oznámení o jmenování formou dopisu Svatého otce několik dní předem. Nový kardinál odpověděl na toto sdělení v tzv. »Biglietto-disorso«, řeči k listu. Newman proslvil tuto řeč 12. května 1879 v římské rezidenci kardinála Howarda a »červený klobouk« obdržel od papeže 15. května.

»Biglietto« řeč kardinála Newmana

Ve svém řeči vyjádřil kardinál Newman »úžas a hlubokou vděčnost... že jsem byl vyhlédnut k tak vysokému vyznamenání. Bylo to pro mne velké překvapení.« Řekl, že Svatý otec mu sdělil, že propůjčení této hodnosti je »uznáním mé horlivosti a mého nasazení pro katolickou věc«. Řekl dále, a to bylo pro nového kardinála obzvláštní zadostiučinění, že papež napsal »bylo by velkou radostí pro anglické katolíky a dokonce i pro protestantskou Anglii«, kdyby dr. Newmanovi byla udělena tato pocta.

Newmanova řeč svědčí o jeho pokoře, která jej provázela po celý život. Řekl: »V průběhu dlouhých let jsem udělal mnoho chyb. Nemám nic z té vysoké dokonalosti, která patří ke spisům o světcích: že u nich nebyl nalezen žádný omyl. Ale myslím, že mohu potvrdit, že ve všem, co jsem napsal, měl jsem vždy čestná hlediska, nesledoval jsem žádné osobní cíle, ukazoval jsem postoj poslušnosti a připravenost dát se opravit, že jsem se bál bludu, měl jsem touhu sloužit Církvi a že díky Božimu milosrdenství jsem dosáhl velmi pěkných výsledků.«

Pravda dogmatu

Newman opakoval v tomto svém vysokém věku, co již dří-

ve zastával ve své *Apologii*. V tomto díle z r. 1864 zdůraznil: »V mnoha věcech jsem se změnil, v tomto ale ne: Od svých 15 let bylo pro mne dogma základním principem mého náboženství; neznám žádné jiné náboženství; pojem jiného druhu náboženství je pro mne nemyslitelný; náboženství jako pouhý cit je pro mne klamným snem... To, co jsem pokládal za pevné v r. 1816, toho jsem se držel i v r. 1833 a pokládám to za správné i nyní.« (49)

Antidogmatický princip náboženského liberalismu jako velké pokušení a výzva pro myslící křesťany

Do pojmu liberalismus zahrnoval Newman vše, co nazýval subjektivním principem v náboženství nebo také »antidogmatickým principem« a co nacházel v liberalistických latitudinaristických (latitudo lat. znamená šířkost) druzích chápání náboženství. Definoval své pojetí tímto způsobem: »Latitudinární učení je toto: Pro Boha je přijatelný každý postoj člověka k Zjevení... žádný názor není sám o sobě lepší než ten druhý, anebo alespoň nejsme schopni rozhodnout, který je lepší... Takové pojetí bych mohl zastávat jen za předpokladu, že Bůh žádné Zjevení lidem

nedal.. Ale Zjevení znamená, že bylo něco zjeveno. A to, co bylo zjeveno, je pro naše náboženství závazné právě **proto**, že to bylo zjeveno. Zjevení znamená závaznost; omezuje svobodu našeho myšlení v každém ohledu, protože omezuje naši svobodu bludu. (*Discussions et Arguments 129-132*).

Náboženství světa

Jako protipól dogmatického křesťanství, které je podle Newmanova pojetí totožné se zjeveným náboženstvím, staví Newman to, co nazývá »náboženstvím světa«. Píše o něm: »Převzalo světlejší stránky evangelia – jeho radostné poselství, přikázání lásky; všechny temnější a hlubší pohledy na stav a perspektivy člověka jsou relativně opomenuty... Tak se krok za krokem stává elegance zkušebním kamenem a mírou ctnosti.« Ti, kteří mají takové představy o křesťanství, pokládají za »dostatečné být dobrušedný a uctivý«. Neukazují však »pražádnou věmost svatě a apoštolské Církvi, o které hovoří vyznání víry. Nemají žádný smysl pro autoritu náboženství, jako by stálo mimo vědomí; jedním slovem žádná opravdovost« (srov. *Parochial and Plain Sermons*, I, 311-314).

Pro Newmana bylo odmítnutí liberalismu a »antidogma-

tického principu« tak důležité, že se k tomu vrací ve chvíli, kdy je přijímán do kardinálského kolegia. Ve své vstupní řeči řekl: »Je pro mne opravdovou radostí, že mohu říci: „Od počátku jsem bojoval proti zlu této doby: třicet, čtyřicet, padesát let jsem se namáhal podle svých nejlepších sil zabránit liberalismu v náboženství. Církev potřebuje naléhavěji než kdykoliv jindy bojovníky, kteří podstoupí boj proti němu, protože to je blud, který bohužel táhne celý svět na falešnou kolej. Při této příležitosti, která mi byla poskytnuta, doufám, že pro všechny, kteří stojí na mé straně, je zcela přirozené, když věnuji svůj pohled světu a Církvi v něm, jakož i budoucnosti, a že se nemýlím, když znovu pozvedám svůj protest proti liberalismu, tak jak jsem jej již dříve pozvedl. Liberalismus v náboženství je učení, že v náboženství není žádná pozitivní pravda, že jedno náboženské přesvědčení je stejně dobré jako druhé, a toto učení nabývá denně na podstatě a na síle. Odporuje to vyznání, že existuje pravé náboženství. Učí, že je třeba všechna tolerovat, že je to vše jen věcí názoru. Zjevené náboženství prý není pravda, nýbrž pocit a něco jako chuť, žádná objektivní skutečnost, nic nadpřirozeného a každý jed-

notlivec má právo říkat si, co se mu líbí... Nikdy nevystoupil nepřítel s plánem, který by byl tak mazaně vymyšlený a který by sliboval tolik úspěchu. Ale již ... je velký počet schopných, vážených a ctnostných lidí, které vtáhl do svých řad, starší s osvědčeným životem, mladé s dobrými vyhlídkami.«

Newmanova definice toho, co nazývá »náboženstvím světa«, je mimořádně zdařilá představa vývoje v mnoha kdysi křesťanských zemích, a dokonce některých oblastech katolické Církve v průběhu posledních třiceti let. Newman byl skutečně prorocký, Pater futuri saeculi.

Tato Newmanova slova, to nebyly žádné prázdné fráze. Doložil jejich pravdu svou vlastní osobní obětí, která zajisté hraničila svým způsobem s duchovním mučednictvím. Pro tuto pravdu obětoval Newman skvělou kariéru i svůj vliv v anglikánské církvi a na oxfordské univerzitě, vzdal se milovaného Oxfordu a Oriel College a ztratil své nejlepší a nejvzácnější přátele.

(Dokončení příště)

Kněžský seminář sv. Petra po deseti letech

Wigratzbad leží v Německu na pomezí Bavorska v diecézi Augšpurk, několik kilometrů od Bodamského jezera.

Wigratzbad je především mariánská svatyně, kde je Panna Maria uctívána již několik století pod titulem »Panna Maria Vítězná«. Již ve čtyřicátých letech se zde konaly modlitby a přinášely oběti za budoucí »mezinárodní kněžský seminář«.

Mons. Maximilian Ziegelbauer po udělení jáhenských svěcení 1997

Na podzim r. 1988 na tomto místě augšpurský arcibiskup ustanovil kanonicky kněžský seminář bratrstva sv. Petra.

Mons. Josef Stimpfle řekl při pohřbu Antonie Rädlerové, že se založením semináře sv.

Petra splnil slib, který učinili wigratzbaderští věřící:

Slečna Antonie Rädlerová mi často říkala: „Zde vznikne seminář a přijdou sem seminaristé z Říma“. A P. Jan, který byl 20 let jejím duchovním vůdcem, krátce před smrtí řekl: „Pečujte o svaté, horlivé kněze.“ To bylo pověření, které přijal od slečny Antonie, která o tom hovořila díky svému vnitřnímu osvětlení. Co nám po ní zůstalo, je tedy její příklad, kostel a konečně to třetí, kněžský seminář bratrstva sv. Petra, ve společenství naší katolické Církve.

Kněžské bratrstvo sv. Petra (*Fraternitas Sacerdotalis Sancti Petri – FSSP*) bylo založeno 18. června 1988 v opatství Hauterive (Švýcarsko), oficiálně potvrzeno Janem Pavlem II. 18. října 1988 jako *Duchovní společenství apoštolského života podle papežského práva*.

Dvanáct zakladatelů tohoto společenství (11 kněží a 1 já-

Adorace v milostné kapli

hen) zvolilo záměrně název knížete apoštolů sv. Petra, aby tak vyjádřili svou věrnost Petrovu úřadu a papeži a postavili svou činnost pod patronát toho, kterého Kristus zvolil za první skálu Církve.

Úkolem a cílem zatím mladého společenství je posvěcení kněží věrným zachováváním liturgických a duchovních tradic latinské Církve. Proto používá privilegium sloužit mši svatou podle církevní tradice předaného ritu a podle tohoto ritu také posluhovat ostatními svátostmi.

Chce svou existencí a svým působením ukázat, že tradiční mše svatá má stále své místo v životě Církve, že Církev se ve své podstatě nezměnila a ani doba a krize ji nemohou zbavit její identity. Nikdo menší než kardinál Ratzinger hovořil na toto téma k shromáždění biskupů v Chile 13. července 1988:

To, co dříve platilo za nejvyšší – předaná forma liturgie – jeví se náhle jako něco zakázaného a jako to jediné, co je třeba s jistotou odmítnout. Nepřipouští se žádná kritika pokoncilních opatření. Ale tam, kde se jedná o ohrožení starých norem nebo starých velkých pravd víry, jako je např. tělesné panenství Panny Marie, tělesné zmrtvýchvstání Ježíše Krista, nesmrtelnost duše, tam se nereaguje vůbec, anebo jen extrémně slabým způsobem.

Pokračování na str. 10

Bratr Efraim k poselství Královny míru, 25. 5. 1998 (str. 7)

Světlo, které staví lidské vztahy do nového světla...

V tomto poselství jako i v předchozích nám sv. Panna připomíná, že jsme v čase milostí. Není lhostejné, že tento rok je rokem Ducha svatého:

Máme od něho očekávat a doufat mnoho, a hlavně si mnoho přát, ve vědomí, že Bůh nemůže než naplnit naše dobrá přání. Ale my se často podobáme tomu člověku, který umřel žízni vedle studny, kam stačilo spustit vědro a zase je vytáhnout. Vědro a provaz představují modlitbu. Úsilí, které máme vynaložit, je ničím ve srovnání s živou vodou Ducha, který v těchto našich časech rozdává tak bohatě charismata a všechny druhy duchovních milostí.

Duch svatý je ta osoba Nejsv. Trojice, která je nám nejpřístupnější, ta, kterou můžeme chutnat, slyšet, vidět zrakem srdce. On je teplo, jemnost, horlivost; On je sladká bolest lásky. On je oheň, který rozzhazuje srdce a činí nás schopnými nekonečné Lásky. On je pramen štěstí, přesahující vše, co si můžeme představit. On je světlo, které staví lidské vztahy do nového světla a vede nás do plnosti Pravdy, to jest do podoby Krista.

Připomeňme si slovo apoštola, který nám doporučuje nechat se opojit Duchem. Toto střídání opojení nám umožňuje vstoupit do Božích plánů, přestat mu odporovat, přijmout to, co náš rozum odmítá. Nikdy nebudeme dost prosit o Ducha svatého, nikdy nebudeme dost toužit po jeho darech.

Sv. L.M. Grignon říká, že když Duch nalezne Marii v některém srdci, vrhne se tam. Silní tímto jeho tvrzením, vezměme ji opravdu k sobě a nechme ji o vše prosit místo nás: to je smysl zasvěcení.

Své úkoly vidí Kněžské bratrstvo sv. Petra v plné církevní jednotě se Svatým otcem a biskupským kolegiem s ním spojeným. Pokládá se za společenství, které Církev posílá, aby svým specifickým charismatem přispělo k velkému úkolům dnešní doby, k nové evangelizaci v nadcházejícím 3. tisíciletí.

Bratrstvo sv. Petra je v současné době zastoupeno v 11 zemích a na 36 místech. Má americký, francouzský, rakouský, německý a švýcarský oksek.

ODPUŠT DRUHÝM: PROKÁŽEŠ DOBRO SÁM SOBĚ

Pán žádá v evangeliu dvě věci (Mt 18, 21–35): především abychom odsoudili své vlastní chyby, a pak abychom těm druhým odpustili jejich chyby... To první žádá proto, aby to druhé bylo pro nás lehčí, protože kdo uzná své vlastní chyby, bude pro svého spoluslužebníka uznalejší. My však nemáme odpouštět jen povrchně a ústy, nýbrž ze srdce, abychom připomínáním zla, které nám bylo způsobeno, netasilí meč sami na sebe...

Když však zůstaneš roztrpčený a rozmrzelý, pak sám utrpíš škodu, a to nikoliv od něho, ale sám od sebe. Proto neříkej: »On mě urazil a zneuctil, způsobil mi tisícové zlo.« Protože čím více takové zlo vypočítáváš, tím více ukazuješ, že je tvým dobrodincem. On ti dal jen příležitost, abys vymýtil své vlastní viny... Protože kdo je svobodný od hněvu, je zřejmě svobodný i od smutku, který s sebou hněv přináší, neztrpčuje si život neúčinnou námahou a soužením... Kdo dokáže nebýt vůči nikomu nepřátelský, ten neví nic o smutku, nýbrž těší se z veselého života a z nesčetných dober; takže když druhého nenávidíme, sami si škodíme, a naopak když druhé milujeme, prokazujeme si dobro.

Sv. Jan Zlatoústý

Pro konkrétní apoštolát jsou k dispozici různé modely, které slouží jako příklad zdárné a kladné spolupráce s místními biskupy.

Činnost je velmi pestrá. V mnoha diecézích byla bratrstvu dána možnost, aby sloužilo pravidelně mše svatá a rozdělovalo svátosti a budovalo mezi věřícími život ve společenství. V Kanadě se jeden člen stal farářem v nové farnosti, kterou tamní arcibiskup zřídil pro ty věřící, kteří cítí sepětí s tradičním ritem. V Německu můžeme jmenovat *Obec klasického římského ritu* ve Stuttgartu, kde kněží sv. Petra také spravují jednu kliniku pro nádorová onemocnění. Jiná sídla jsou ve Vídni, Salzburgu, Linci a Curychu.

Kard. Ratzinger po pontif. mši sv. o Velikonocích 1990

Kněží bratrstva působí také jako exercitátoři, kazatelé duchovních obnov, pořádají shromáždění rodin, mládeže a organizují pouti.

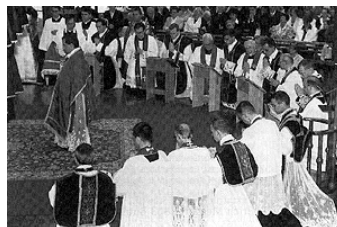
Imitamini quod tractatis – napodobujte to, co vykonáváte. Těmito slovy vybízí biskup kněze v den jejich svěcení, a tak si bratrstvo bere za vzor své spirituality Kristovu obět, kterou přinášejí na oltáři. Kristus, sám bez viny, se staví na místo hříšníků, aby dokonal naše vykoupení svou obětí. Kněz je vybrán, aby podával dary a oběti za hříchy a byl schopen cítit s chybujícími a bloudícími (Žid 5, 1n), aby tak na svém těle jako člen Círky doplnil, co ještě schází na utrpení Kristově. Jako služebník neúčinný spolupracuje na díle vykoupení.

Výuka seminaristů v kněžském semináři sv. Petra se koná ve dvou jazykových skupinách: francouzsky a německy. Začíná rokem duchovní přípravy, která má zjednat kandidátům jasno o jejich povolání. V průběhu tohoto roku se učí také nezbytným základům a naukám bohaté tradice duchovního života, které jim mohou jednou pomáhat při odpovědném a dobrém vykonávání úřadu katolického kněze.

Po roku zkoušky následují čtyři semestry filozofie a konečně osm semestrů teologie.

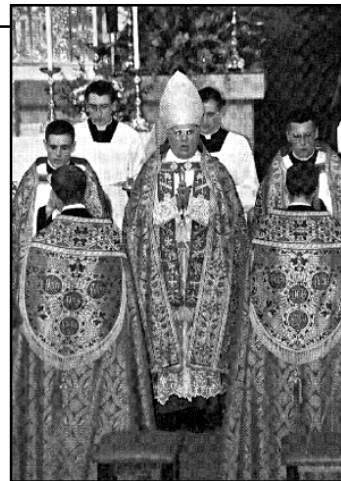
Každý, kdo je povolán ke kněžství našeho Pána Ježíše Krista, Velekněze, Učitele a Pastýře, musí být připraven a vzdělán podle trojího zřetele: po stránce duchovní, intelektuální a po stránce kázně. Neboť kněz je správce svátostí, hlasatel radostné zvěsti a služebník ve společenství Círky. To musí výchova v semináři s Boží pomocí zajistit co nejlépe.

Výuka odpovídá učitelskému úřadu Círky a především teologii sv. Tomáše Akvinského, kterého Církev doporučuje jako *doctor communis* (univerzálního učitele) svatých věd. Kněze bratrstva, kteří vedou nauku, podporují externí profesori, kteří mají své bloky přednášek. Péče o věrnost pravé víře a učitelskému úřadu není nijak v rozporu s vědeckým pří-

Koncelebrace při kněžském svěcení

stupem k teologii. V průběhu studia se usiluje o to, aby seminaristé získali hluboký pohled do nauky víry a solidní vědecké principy pod zorným úhlem tradice dobrých teologů.

Mons. Fabian Breshenik při pontifikálních nešporách 1995

V denním programu semináře se harmonicky střídá modlitba, studium a volný čas. Budíček je v 6 hod., následuje bezprostředně modlitba, ranní chvály, rozjímání a mše svatá. Po snídani až do modlitby hodinek jsou přednášky, resp. čas pro osobní studium. Po obědě je osobní volno až do 14 hod. Pak opět následuje studium. V 18.30 se seminaristé znovu scházejí k modlitbě, ve které se střídají: nešpory, růženec, adorace před Nejsvětější svátostí a křížová cesta. Po večeři je opět čas rekreace, mladší a střední ročníky mají ještě jednu duchovní přednášku. Pak následuje modlitba kompletáře. Nedělní a středeční odpoledne je volno k vlastnímu využití, jednou měsíčně se koná společný výlet.

Na začátku každého studijního roku a před kněžským svěcením se konají exercicie. Duchovní formaci slouží také každý měsíc duchovní obnova, kterou koná některý externí kněz.

Ve Wigratzbadu se příští rok začne se stavbou další budovy, aby se rozšířily možnosti přípravy kněží. Podle slov kardinála Ratzingera mají členové bratrstva usilovat o to, aby znovu objevili rozměry svaté liturgie, ale také aby byli dobrými spolubratry kněžím a dobrými pastýři věřících, kteří budou svěření jejich péči.

Překl. -Iš-

SVATÝ MARTIN

RYTÍŘ MILOSRDENSTVÍ XLV.

Wilhelm Hünermann

KONEC JEDNOHO CÍSAŘE

Bezmráčné nebe se klenulo nad Vienne. Ve všech ulicích se tísnily zvědavé davy, vždyť město vystavěné na levém břehu Rhony ještě nikdy nevidělo tolik slávy a nádhery jako onoho slunného květnového dne roku 392, kdy v jeho zdech pobýval západořímský císař Valentinian II.

Denně přicházeli další vznešení hosté ze všech galských provincií vzdát hold císaři; keltská knížata a hrabata ve slavnostním hedvábném oděvu, vysocí římská úředníci v tógách lemovaných purpurem, prefekti a tribuni ve zlatých pancířích, biskupové a metropolité, a s nimi proudil do města nespočetný lid, obchodníci i potulní handlíři, hudebníci, jarmareční zpěváci a žebráci, ti všichni očekávali dobré obchody, a další desetitisíce těch, kteří přišli jen kvůli podívané.

Nejhorší tlačence byla na ulici vedoucí k divadlu, kde se toho dne měl konat skvělý závod vozů. Lidé vášnivě probírali vyhlídky jednotlivých vozatů a už předem se hádali příznivci „zelených“ a „modrých“ o vítězství a porážku svých favoritů. Přesto vzrušený povyk rázem utichl, když pozornost davu zaujal jasný zvuk trubky.

„Císař! Císař přichází!“ volali lidé v horečném očekávání, zápolili o nejlepší místa na kraji cesty, bez zábran se drali dopředu, takže palatinové ve zlatých helmách a ve zbroji měli co dělat, aby udrželi cestu volnou.

Přicválala švadrona jízdy na koních v paradních postrojích; praporec a korouhve se vzdouvaly v lehkém vánku, pak ná-

sledoval za spřežením sněhobílých ořů císařský kočár, na němž v purpuru zdobeném drahokamy, na čele třpytivý diadem, trůnil Valentinian, vládce Západu.

Provolávání slávy a jásot se nesly k císaři teprve jedenadvacetiletému, který s milostivým výrazem děkoval. Ale mladá tvář byla vážná a v hlubokých, jako moře modrých očích nebyl ani záblesk oné radosti, která všechny naplňovala.

„Co je s ním? Proč hledí tak smutně?“ ptali se udiveně.

„Jenom se podívejte na toho, kdo přijde teď,“ odpověděl student z Lyonu. „Pak budete vědět proč.“

Přijížděl druhý vůz, do něhož bylo zapřaženo osm ohnivých koní. Na něm v nádherném hedvábném oděvu, za třpytu zlata a klenotů, muž herkulovské postavy, s bujnými světlými vlasy, stál zpřímá, jako triumfátor.

„Kdo je to?“ ptal se flašinetář, který se úzkostlivě snažil chránit svůj flašinet před nespoutaností davu.

„Toho neznáš?“ posmíval se student. „Z kteréhopak hnízda jsi přiběhl, že neznáš nejmocnějšího muže v západořímské říši? To je Arbogast, magister militum, kterého dal Theodosius mladému císaři jako ochranu a oporu. Je to Frank a navíc pohan, a skutečný pán Západu.“

„Valentinian by se ho teď rád zbavil, protože už toho má dost, být vedle něho ve stínu,“ věděl další. „Nedávno mu v konsistoriu oznámil, že je propuštěn, ale Frank roztrhal propouštěcí dekret na kousky, hodil jej císaři pod nohy a křičel: „Ty jsi mi úřad nedal, a proto mi jej ani nemůžeš vzít!“ Jaký div, že korunovaný mladík má špatnou náladu!“

Uprostřed davu stáli, sevřeni ze všech stran, dva galští biskupové, Viktricius, vrchní pastýř v Rouen, a jako vždy v ošumělém černém plášti Martin z Tours.

„Mám o císaře velkou starost,“ řekl Viktricius, stejně jako Martin kdysi voják římských legií. „Arbogast je nebezpečný člověk a ve zraněné pýše schopný všeho.“

„Máš pravdu, bratře,“ vzdychl Martin. „I já mám strach o císaře a jen doufám, že dožije aspoň svatodušních svátků.“

Toho dne se chtěl Valentinian, který byl pod vlivem své nedávno zemřelé matky, dát pokřtít milánským biskupem Ambrozem, a pozval na tuto slavnost nejvýznačnější galské biskupy.

„Císařův křest bude triumfem celé církve a pro Ambrože korunou všeho snažení a starostí o mladého prince,“ řekl Viktricius. „Jak se věci změnil! Ještě před sedmi lety žádal týž Valentinian, který teď touží po křtu, vydání milánské baziliky ariánům. Ale co se od té doby všechno nestalo! Přímou cítíme Boží ruku, která řídí osudy kráľu a chrání svou církev. Ale jedno je divné. Proč se císař nechává křtít ve Vienne a ne v Miláně?“

„Snad tuší, že už nebude dlouho žít,“ sklíčeně odpověděl Martin.

Majestátní průvod se protáhl a dav lidu se tlačil k aréně. Oba biskupové se ocitli v tlačenci, která je proti jejich vůli nesla dál. Na rohu ulice jim zjednal trochu prostoru mladý Akvitánec, který viděl jejich nesnáž.

„Pojďte za mnou, důstojní otcové,“ volal na ně,razil jim svými silnými pažemi cestu v davu a zachránil je do tiché boční ulice.

„Jsem Sulpicius Severus,“ představil se. „Poznal jsem vás, když jste byli na synodě v Bordeaux, kde jsem tehdy studoval rétoriku u věhlasného Ausonia.“

Církve se málo starají o to, aby získaly a přesvědčily lidi. Člověk může nabyt dojmu, že církve mají více starostí s pozemky a budovami než s lidmi.

Ulrich Parzany

Teď už jsem několik let advokátem. Je pro mne nemalým zadostiučiněním, že jsem vám mohl být nápomocný v nepříjemné situaci.“

„Jsme ti srdečně vděční,“ řekl biskup z Rouen. „Ale kam nás vedeš?“

„K muži, který vás velice rád uvidí. Je to můj přítel, bývalý místodržící v Kampanii, Pontius Meropius Paulinus, kterého přede dvěma lety pokřtil biskup Delphinus. Těžko najdete muže stejně ušlechtilého a duchovně vzdělaného. Ostatně i on je žákem Ausoniovy.“

Vysoký římský důstojník, jeden z nejváženějších a nejbohatších mužů impéria, přijal oba pastýře s velkou úctou v paláci, v němž bydlel.

„Je pro mne velikou radostí uvítat dva z nejvýznačnějších biskupů Galie,“ řekl, „a jsem vděčný příteli Sulpiciovi, že vás ke mně přivedl. Od té doby, co jsem vás poprvé viděl ve svém rodném městě Bordeaux, přeji si seznámit se s vámi, a jsem šťastný, že se to konečně splnilo.“

„Doufáme, že tě nerušíme,“ zdvořile odpověděl Viktricius. „Možná bys nerad zmeškal závody, kde je dnes i císař.“

„Takové věci pro mne moc neznamenají,“ usmál se prétor. „Hluk a prach v aréně nejsou podle mého gusta. Kromě toho mě trápí bolestné onemocnění očí, takže nesnáším prudké sluneční světlo. Jak vidíte, jsou okna mého pokoje zatemněná. Ale nemluvme o mně! Smím se zeptat, co vás přivádí do Vienne, ctihodní otcové?“

„Nadcházející křest císaře.“

„Mám z toho velkou radost. Valentinianovo obrácení zasaď ariánskému bludu smrtelný úder. Zvláště mě těší, že přijme

Pokračování na str. 12

SVATÝ MARTIN – pokračování ze str. 11

svátost z rukou milánského biskupa. Ambrož kvůli němu hodně trpěl a císař nemá věrnějšího přítele. Byl jsem dlouho v Miláně a s Ambrožem mě spojuje srdečné přátelství. Je to silný Boží bojovník a celý muž. Byl jsem při tom, když zabránil císaři Theodosiovi vstoupit do baziliky. Jistě víte, co se stalo v Soluni. Theodosius tam při závodech v cirku dal svými vojáky pobít sedm tisíc diváků, jako pomstu za vraždu ilyrského prefekta Bothericha.“

„Hrozný čin, který mi navždy zakalí obraz velkého císaře!“ zvolal Sulpicius Severus.

„Jistě! Ale Theodosius vykonal pokání, jak jej biskup žádal. Odložil všechna svá nádherná roucha, v žíněném šatě spolu s „plačícími“ pokorně prosil Boha o odpuštění. Teprve pak se před ním, jako před každým kajcínkem, zase otevřela brána církve.“

„Také znám Ambrože,“ přikyvoval Sulpicius. „Vládne srdcím lidí. Získal nejušlechtlejší duši, když obrátil Aurelia Augustina, světoznámého profesora řečnictví z numidského Tagaste, u jehož nohou jsem jako žák sedával po dobu jednoho roku.“

„Máš pravdu,“ přitakával prefekt. „Augustinovo obrácení vyvolalo v Miláně velký rozruch. Je to jeden z nejnielnějších mužů naší doby, člověk rozsáhlého vzdělání a mimořádně velkorysý. Slyšel jsem, že se vrátil do vlasti a byl v Hippo vysvěcen na kněze. Jestli se nemýlím, vzejde jako zářivá hvězda, jejíž stopa bude zářit ještě po tisíciletích.“

„Dej Bůh, aby se splnila tvá předpověď!“ pohnutě řekl Martin. „Ale ještě víc se modlím o to, aby Kristus naplnil jeho srdce ohněm své lásky.“

Pokračování příště

Hlad po přítomnosti

Během liturgie velikonoční noci byli u nás křtěni dva dospělí. Seděl jsem v první řadě a vedle mne seděla «ateistická» sestra jednoho z katechumenů. Můj syn byl s maminkou a neustále žebroňil: »Chtěl bych mít v sobě Ježíšovo tělo.«

Když už nevěděla, co s ním má dělat, poslala ho za mnou. Dítě mě hledalo po celém kostele, a položilo mi stejnou otázku. Nakonec mi řekl: »Dobrá, tak běž za důstojným pánem a popros ho, abych mohl mít v sobě tělo Pána Ježíše.«

Doslova mě táhl za rukáv – měl žízeň po Ježíši. Ateistická paní vedle mne se mě zeptala: »Co je to mše?« Řekl jsem čtyřletému Natanaelovi z úcty

a z poslušnosti k církevnímu učení: »Přestaň, kněz nechce, dnes večer ti nemůže dát Ježíšovo tělo.« Ale uvnitř jsem byl na rozpacích, když jsem viděl tuto touhu po zmrtvýchvstalém Kristu...! A protože malíčkový na tom stále trval, nemohl jsem mu dále odporovat a řekl jsem: »Tak uvidíme.«

Počkal jsem, až všichni přijali svaté přijímání, a zeptal jsem se kněze: »Co uděláme s tímto dítětem?« Kněz viděl a slyšel, co dělal celou mši svatou. Odpověděl mi těmito slovy: »Dáme mu svaté přijímání.«

Můj synáček přistoupil tedy poprvé k svatému přijímání a my jsme šli spolu zpět na

místo oba s tělem zmrtvýchvstalého Krista. Byl to jeden z nejsilnějších okamžiků mého otcovského života, a řekl bych dokonce mého života jako Božího dítěte. Můj syn mi seděl na kolenou a já jsem cítil nesmírnou radost tohoto dítěte. Pociťoval jsem doslova, jak v něm radost přímo exploduje a jak ustavičně opakuje: »Mám v sobě Ježíšovo tělo... mám v sobě Ježíšovo tělo...« a usmíval se. V tom okamžiku začala ateistická žena vedle mne plakat. Nevím, co se s ní stalo, ale pravděpodobně skrze život víry mého dítěte viděla, co je to tělo zmrtvýchvstalého Krista.

Z knihy Daniela Ange:

»Les nocés de Dieu ou le pauvre est roi«

P. Tomáš Philippe

Trojí dar

Eucharistie jako taková je skutečně svatou svátostí, která v sobě obsahuje původce všech milostí a nám jej daruje, a to trojím způsobem: jako věčnou památku a jedinečnou oběť, která mezi námi zůstává ve své podstatě skrze svátostné znamení. Tato oběť je svátostí, a jak zdůrazňuje svatý Tomáš, je zároveň obětí pro svátost. Tato věčná oběť, kterou nám obětovaný Ježíš daruje ve svatém přijímání, nám dovoluje, abychom již zde na zemi začali věčný život. Tato oběť není prostě jen velký kříž, který spojuje současně zevně nebe a zemi, ale tato svátost nás spojuje také vnitřně a podstatně s nebem. Když se sjednocuji ve svatém přijímání s tělem a krví Pána Ježíše, mám již v sobě věčný život. Samozřejmě je tomu tak skrze víru a naději, jako semeno, ale toto semeno je osobou samého Ježíše. Eucharistie nám dovoluje, abychom se ztotožnili s obětovaným tělem Ježíše Krista, ale také s jeho tělem

oslaveným, které přemohlo smrt a již neumírá. Celé tajemství Velikonoc je nám dáno v Nanebevstoupení. Zmrtvýchvstalý Ježíš mi dává u svého nebeského Otce božský pokrm, který mi dovoluje pronikat již nyní do nebe: v osobě Ježíše Krista, který mi poskytuje již zde na zemi svou přítomnost, svou skutečnou přítomnost, která je mi dána nejen jako příslib, ale jako skutečnost. Skutečná přítomnost může zde na zemi opravdu vyzařovat pouze ve víře a v naději putující a bojující Církve.

V jednom jediném daru věnuje mi Eucharistie jako taková dar trojí: skrze oběť mě spojuje s křížem: udržuje mě v bezprostředním spojení s jedinečnou a věčnou obětí, která se uskutečnila před 2000 lety. Skrze svaté přijímání mě spojuje s nebeskou Církví. Kristus ve mši svaté je již v lůně Otcově. Je k věčné svatební hostině nejen pozván, ale již se jí účastní. A Ježíš, který skrze oběť

a svaté přijímání přichází mezi nás, zůstává skutečně přítomen v nás a v našem světě stvořeného světla a stvořeného života, v našich městech a v našich domech. Skrze svou vlastní osobu, svou přítomnost a své Srdce je skrytým, mlčenlivým, chudým, ale ve své Církvi skutečně přítomným Králem, který v čase a v prostoru dále vede svůj skytý, ukřižovaný život.

Nejsvětější svátost nám skrze Eucharistii dává trojí dar; spojuje nás s celou minulostí světa a lidstva, které bylo zachráněno Ježíšovou obětí a které on skryl ve svém zraněném Srdci, spojuje nás s věčnou budoucností tohoto světa, který je skrze setbu milosti již nyní určen ke slávě Otcově. A tato minulost a budoucnost jsou skrze každodennost každého dne a každé noci navzájem spojeny skutečnou přítomností Ježíšovou, která se ustavičně a podstatně projevuje skrze tajemství eucharistické přítomnosti.

Podle: B. Ephraim: Weiß ist das Korn zur Ernte

□ Pákistán

Pákistánská policie použila slzný plyn, aby zabránila muslimům vtrhnout do katolických čtvrtí Faisalabadu. Katolíci tam drží smutek za biskupa Johnie Josephie, který zahynul 6. května. Biskup se údajně zastřelil na protest proti tomu, že katolík Ayubi Masihu byl odsouzen za rouhání proti Mohamedovi k trestu smrti. Křesťané chápou biskupovu smrt jako znamení, že je třeba skoncovat s diskriminací a zrušit zákon o trestu smrti za urážku Mohameda, který muslimové zneužívají k vyřizování osobních účtů s křesťany. Muslimové tvrdí, že jakákoliv změna zákona o rouhání bude mít za následek pád vlády. Davy muslimů, z nichž někteří byli vyzbrojeni automatickými zbraněmi, opanovaly centrum Faisalabadu. Během pohřbu biskupa, kterého se účastnilo na 10 000 křesťanů, zapálili islámští demonstranti více než deset budov a obchodů v křesťanské čtvrti. Mezitím soud v Lahoře zrušil trest smrti Ayubiho Masihu. Současně policie zadržela 26 křesťanů, kteří protestovali proti muslimskému zákonodárství.

□ Brazilskéděti

Brazilské děti bojují o svá práva. Více než půl miliónu podpisů sebraly děti a mládež ve všech brazilských státech na petici, která žádá respektování práv dětí. Petici předala prezidentu Fernandovi Henrique Cardosoovi delegace několika set dětí 13. května. Děti kráčely k prezidentskému sídlu z brazilské katedrály. Akci organizovalo Salesiánské středisko mládeže, Pastorační středisko dětí a Sdružení katolických škol. Celá akce je spojena s protestním pochodem proti práci nezletilých, který začal před několika týdny v Brazílii a šíří se přes Latinskou Ameriku na všechny kontinenty. Tento pochod podporuje na 7 000 různých institucí z 99 zemí a bude

zakončen v Ženevě příští měsíc během 86. konference Světové organizace práce. Účastníci pochodu, mezi nimiž jsou také brazilské děti, obrátí se na představitele jednotlivých zemí, aby ratifikovaly a dodržovaly existující mezinárodní úmluvy, které se týkají práce nezletilých.

KAI

□ V americkém státě Jižní Dakota vstoupil 1. června v platnost zákon, který chrání lékárníky odmítající prodávat prostředky sloužící k potratům, eutanázii a sebevraždám. Je to první zákon toho druhu v USA. Podle tohoto zákona nemohou být lékárníci za odmítnutí prodeje voláni před soud ani propuštěni. Přijetí tohoto zákona souvisí s kauzou lékárníka Jefa Gallaghera, který je zaměstnán na klinice, jejíž vedení mu nařídilo, aby vydal potratové léky pro oběti znásilnění. Gallagher to odmítl s odvoláním na své náboženské přesvědčení. Katolický lékárník se obrátil loni na tzv. komisi práce a stejných příležitostí, která uznala, že právo je na jeho straně.

CWW

□ Apoštolský administrátor evropské části Ruska arcibiskup Tadeáš Kondruševič sdělil, že proces registrace církevních struktur naráží na vážné problémy.

»Již měsíc a půl čistíme klyky na ministerstvu spravedlnosti a doufáme, že vše již brzy skončí, ale jde to velmi ztěžka.« Hlavní překážkou je nepřipravenost státních úředníků, kteří neznají struktury církve ani její zákony. Vznikají dokonce humorné situace. Státní úředníci nemohli pochopit větu: »Apoštolskou administrativu může zrušit Svatý stolec.« Po dlouhých diskusích měla být věta upravena takto: »Rozhodnutí o zastavení činnosti administratury může přijmout Svatý stolec většinou hlasů.« Na-

O účast na návštěvě českých a moravských biskupů „Ad limina apostolorum“ v Římě projeví zájem věřící a kněží z celé ČR zájem. Různé cestovní kanceláře již zveřejnily vlastní nabídky. Na pouť do Říma chtějí ovšem jet i soukromé skupiny či farní společenství. Abychom i těmto skupinám umožnili účastnit se programu, je třeba, aby vedoucí skupin i jednotlivci, kteří jedou do Říma bez cestovních kancelářů, sdělili do 15. června 1998 počet účastníků na adresu: Sekretariát ČBK, pouť do Říma, Thákurova 3, Praha 6 - Dejvice, PSČ 160 00. Na základě písemné přihlášky obdrží potom na uvedenou adresu vstupenky, které opravňují k účasti na společném programu, především generální audienci se Svatým otcem ve středu 9. září 1998 ve Vatikánu. Cena vstupenek bude dodatečně sdělena.

Zájemci, kteří se přihlásili u cestovních kancelářů, obdrží vstupenky přímo od nich. Nepotřebují se tedy hlásit na Sekretariátu ČBK. Duchovní poutní program se připravuje. Vyvrcholením poutě do Říma bude účast na generální audienci se Svatým otcem ve středu 9. září. Informace o bohoslužbách během návštěvy „Ad limina apostolorum“ našich biskupů v Římě budou zveřejněny po schválení programu.

Mons. ThDr. Karel Simandl
generální sekretář ČBK

konec se podařilo uhájit původní znění.

KAI

□ Ali Agca vyslovil přání stát se obyvatelem vatikánského státu. Řekl to redaktorovi deníku *La Repubblica*. Turecký terorista se obrátil znovu na italské ministerstvo spravedlnosti se žádostí o zkrácení trestu. Ali Agca řekl, že Vatikán nic nenamítá proti jeho rychlému propuštění.

KAI

□ 94% americké mládeže ve věku od 13 do 17 let věří v Boha. Vyplývá to z průzkumu, který uskutečnil list *The New York Times* spolu s televizní sítí CBS. Podle tohoto průzkumu polovina dotázaných pokládá předmanželský sex za zlo za všech okolností.

58 % se vyslovilo proti homosexualitě. Většina také tvrdí, že nepije alkohol a nepoužívá nikdy marihuanu.

39 % dotázaných se domnívá, že největším problémem, před kterým stojí dnešní mládež, jsou narkotika. Pro 7% je hlavním problémem násilí a zločinnost. 40 % mladých lidí

přiznalo, že někdo z rodiny vlastní zbraň, a 15 % mladých má v držení vlastní pistoli.

ZENIT

□ Vltávii navštěvuje náboženství 93,6 % žáků veřejných škol. Šetření bylo provedeno ve 200 italských diecích a týká se 76 % dětí a školní mládeže. Tento stav trvá již několik let. Většina učitelů náboženství působí toliko v jedné škole (67,8 %) Na dvou školách působí 27,5%, pouze 4,2% vyučuje na třech školách.

KAI

□ Cena sv. Štěpána pro kardinála Ratzingera

Řím (I)/KNA: Kardinál Joseph Ratzinger (71), prefekt Kongregace pro nauku víry, obdržel 21. května z rukou maďarského primase kardinála Laszlo Paskaie „Cenu sv. Štěpána“. Vyznamenání mu bylo uděleno za jeho zásluhy o rozvoj pokoncilní teologie. Podnětem k udělení ceny jsou oslavy 150. výročí činnosti Nakladatelství sv. Štěpána v Budapešti.

ČBK

DOMINUM ET VIVIFICANTEM

48. V řeči na rozloučenou sdružil Ježíš tyto tři oblasti „usvědčování“ jako složky poslání Parakleita: Hřích, spravedlnost a soud. Označují prostor tajemství zbožnosti, která je historií člověka opakem hříchu, tajemství nepravosti (189). Na jedné straně, jak je vyjadřuje svatý Augustin, je „sebeláska až k pohrdání Bohem“, na druhé straně „láska k Bohu až k pohrdání sebou“ (190). Církev neustále vysílá prosby a slouží tomu, aby historie svědomí a historie společnosti ve velké lidské rodině neklesaly k pólu hříchu a neodmítaly Boží přikázání „až k pohrdání Bohem“, ale spíše, aby se pozvedly k lásce, v níž se zjevuje Duch, dárce života. Ti, kdo se nechají Duchem svatým „přesvědčit o hříchu“, nechají se také přesvědčit, co znamená „spravedl-

nost a soud“. Duch pravdy, který pomáhá lidem, lidským svědomím, poznávat pravdu o hříchu, působí současně, aby poznali pravdu o spravedlnosti, jež vstoupila do dějin člověka s Ježíšem Kristem. Takto ti, kdo „přesvědčení o hříchu“ se obrátí pod vlivem Utěšitele, jsou jistým způsobem vyvedeni z okruhu „soudu“ a uvedeni do spravedlnosti, která je v Ježíši Kristu a která je v něm proto, že ji přijímá od Otce (192) jako odlesk svatosti Nejsvětější Trojice. Toto je spravedlnost evangelia a vykoupení, spravedlnost horského kázání a kříže, která působí očištění svědomí prostřednictvím Beránkovy krve. Je to spravedlnost, kterou Otec zjednává Synovi a všem, kdo jsou s ním spojeni v pravdě a lásce. V této spravedlnosti se Duch svatý, Duch Otce a Syna,

kteří „usvědčují svět z hříchu“. zjevuje a zpřítomňuje člověku jako Duch věčného života.

III. část

Duch, který dává život

1. Námět jubilea roku 2000: Kristus, počatý z Ducha svatého

49. K Duchu svatému se obracejí myšlenky a srdce církve na tomto konci 20. století a s výhledem na třetí tisíciletí od Kristova příchodu na svět, když pohlížíme na velké jubileum, kterým bude církev tuto událost oslavovat. Tento příchod se totiž posuzuje podle časového počítání jako událost náležející k dějinám člověka na zemi. Obecně přijímaná míra času vymezuje roky, staletí a tisíciletí, která uplyvají před a po narození Krista. Ale je třeba mít na mysli, že tato událost znamená pro nás křesťany podle apoštola „pl-

nost času“ (193), protože v něm „míra“ samého Boha úplně proniká do dějin člověka: transcendentní přítomnost věčného „nuno“. Ten, který je, který byl a který přijde; ten, který je alfa a omega, první a poslední, začátek a konec (194). Neboť „Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, k aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl věčný život“ (195). „Když přišla plnost času, poslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy. Tak se nám dostalo přijetí za syny“ (196). A k tomuto vtělení Syna-Slova došlo působením Ducha svatého

ČEŠTÍ A MORAVŠTÍ KATOLIČTÍ BISKUPOVÉ V BRUSELU

Čeští a moravští katoličtí biskupové odletěli 25. 5. večer na oficiální návštěvu do Bruselu. Návštěva České biskupské konference je iniciována – po dohodě s příslušnými místy Evropské unie – Komisí biskupských konferencí zemí EU a uskutečňuje se na pozvání Evropské komise, která zve biskupské konference přidružených zemí na informační návštěvy institucí EU. Na podzim loňského roku se uskutečnila návštěva polského episkopátu. Česká republika je tedy druhou zemí, jejíž biskupové mají příležitost seznámit se s prací EK, Evropského parlamentu a dalších orgánů EU.

Na bruselském letišti delegaci přivítal generální sekretář COMECE Noel Treanor a vedoucí Stálé mise ČR při EU Josef Kreuter.

Cílem návštěvy je seznámení s institucemi a osobnostmi EU, procesem integrace České republiky do EU a rovněž se začleněním ČR do NATO. Podle slov kardinála Miloslava Vlka chtějí biskupové v Bruselu hovořit o tom, jak mohou církve pomoci v tomto procesu hledání jednoty, protože tento proces není pouze záležitostí ekonomickou a politickou, ale Evropa také hledá své kořeny, které jsou křesťanské - svou duši.

IZRAEL – 18. 8. – 25. 8. - 17 990 Kč!!! Letecky – mimořádná letní supercena! Vše již v ceně: bus Neoplán s klimatizací, 7 celých dnů v Izraeli, 6x kvalitní hotel s polopenzí, kompletní zdravotní pojištění, duch. doprovod, průvodce, drobný dárek. Odlet z Prahy.

MEXICO-GUADALOUPE – Velký mexický okruh – 26. 10. – 7. 11. – 37 990 Kč. Guadalupe, Popocatepetl, pyramidy-kultury Mayů, Aztéků, Rio Negro, vodopády v džungli, Tichý oceán aj.

MEDŽUGORJE – 20. 6. – 27. 6., 30. 7. – 6. 8., 12. 8. – 18. 8., 9. 9. – 15. 9. – 1 700 Kč.

ROSA MYSTICA – Montichiari, San Damiano, Schio, Milán, Verona, Brescia – 1. 8. – 6. 8. – 3 490 Kč.

LA SALETTA – Mariánské exercicie – 12. 8. – 18. 8. – 3 900 Kč.

FATIMA, LURDY, LA SALETTA, GARBANDAL, MONTERRAT aj. – Velký mariánský okruh – 10. 8. – 22. 8. – 7 990 Kč.

C. K. AVETOUR – Jiří Chválek, Fr. Kupky 445, 518 01 Dobruška
Tel., fax: 0443/219 29, 0602/44 16 70, 0601/24 58 64.

Digitální varhany AHLBORN – nové modely, nové ceny. Vyžádejte si nový katalog a ceník. K+R Ústřašín 5, 393 01 Pelhřimov, tel./fax 0366/39 72 97

Bazilika Panny Marie na Starém Brně
Možnost soukromé adorace Nejsvětější svátosti o slavnosti Nejsvětějšího Srdce Ježíšova (19. 6.) bude od 17.00 do 18.30 hod.

PŘÍTELI SVATÉHO FRANTIŠKA!

Bliží se prázdniny, a proto Ti nabízejme několik akcí. Zveme Tě na:

I Františkánské setkání mládeže (2. FSM) na Cvilíně u Krnova ve dnech 3. 7. – 7. 7. Na programu budou: mše svatá, modlitba breviáře, adorace, svědectví, přednášky, setkání ve skupinách, koncerty křesťanských skupin.

I Exercicie se svatým Františkem (pro chlapce a muže, kteří hledají svou životní cestu) v termínech: 8. – 11. 7. v Opavě a 27. – 30. 7. v Brně.

Chceš-li se zúčastnit exercicií nebo setkání mládeže, přihlas se do 20. 6. 98 na adresu

P. Kryštof Skibiňský, Konvent minoritů,
Masarykova 39, 746 01 Opava.

Zájemcům zašleme podrobnější informace.
Bratři minorité.

SVATOPROKOPSKÁ POUŤ NA SÁZAVĚ:

Pátek 3. 7. – mše sv. v 18.00 hod. se zasvěcením NSP.

Sobota 4. 7. – v 8.00 hod. mše sv. kolínského vikariátu.

v 10.00 hod. kněžská pouť
od 14.00 hod. Porta catholica

v 18.00 hod. mše sv. se zasvěcením
Neposkvrněnému srdci PM a adorace

Neděle 5. 7. – v 8.00 hod. staroslověnská mše svatá

v 10.00 hod. hlavní, slavná mše sv.
v 18.00 hod. mše sv. v Ratajích n/S

ho. Dva evangelisté, kterým vděčíme za vyprávění o narození a dětství Ježíše z Nazareta, se o této otázce vyslovují stejným způsobem. Podle Lukáše se při zvěstování o Ježíšově narození Maria táže: „Jak se to stane? Vždyť muže nepoznávám.“ A dostane tuto odpověď: „Duch svatý na tebe sestoupí, moc Nejvyššího tě zastíní. Proto také dítě, které se narodí, bude nazýváno svaté, Syn Boží“ (197). Matouš vypravuje přímo: „S narozením Ježíše Krista to bylo takto: Jeho matka Maria byla zasnoubena s Josefem. Ale dříve než spolu začali bydlet, ukázalo se, že je v pozeňnaném stavu z Ducha svatého“ (198). Josefovi, zmatenému tímto stavem věcí, dostalo se ve snu tohoto vysvětlení: „Neboj se vzít k sobě svou manželku Marii. Vždyť co v ní bylo počato, je z Ducha svatého. Porodí syna a dáš mu jmé-

no Ježíš. On totiž spasí svůj lid od jeho hříchů“ (199). Proto církev už od začátku vyznává tajemství vtělení, toto klíčové tajemství víry. Přitom se odvolává na Ducha svatého. Recituje apoštolské vyznání: „Jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny.“ Nejinak dosvědčuje vyznání nicejsko-cařihradské: Skrze Ducha svatého přijal tělo z Marie Panny a stal se člověkem. „Skrze Ducha svatého“ se stal člověkem ten, o kterém církev slovy téhož symbolu vyznává, že je Syn jedné podstaty s Otcem: „Bůh z Boha, Světlo ze Světla, pravý Bůh z pravého Boha, zrozený, nestvořený.“ Stal se člověkem, když se vtělil v lůně Panny Marie. Hledme, co se stalo, když „přišla plnost času“!

50. Velké jubileum, které uzavře druhé tisíciletí a na které se církev už připravuje, má přímo kristologický profil. Jde

totiž o oslavu narození Ježíše Krista, Současné má profil pneumatologický, protože tajemství vtělení se naplnilo „skrze Ducha svatého“. Bylo to „dílo“ Ducha, který je jedné podstaty s Otcem a Synem a je v absolutním tajemství trojjediného Boha Osoba – láska, nestvořený dar, věčný pramen každého daru pocházejícího od Boha v řádu stvoření, přímý princip a v jistém smyslu podnět sebesdělování Boha v řádu milosti. Vrchol tohoto darování, tohoto božského sebesdělování je tajemstvím vtělení. Vskutku, počítá a narození Ježíše Krista jsou největší díla, která vykonal Duch svatý v dějinách stvoření a spásy; svrchovaná milost – „milost spojení“, pramen jakékoli milosti jiné, jak vykládá svatý Tomáš (200). Na toto dílo se vztahuje velké jubileum a vztahuje se také – pronikneme-li do jeho hloubky – na

Poznámky:

- 180 – Mt 12,31 a n.
 181 – Mk 3,28 a n.
 182 – Lk 12,10
 183 – Sv. Tomáš Akv., Summa Theol. II-IIae, q. 14, a. 3; srv. sv. Augustin, Epist. 185, 11, 48-49: PL 33,814 n.; sv. Bonaventura, Comment. in Evang. S. Lucae, cap. XIV, 15-16: Ad Claras Aquas, VII, 314 a n.
 184 – Srv. Ž 81 (80), 13; Jer 7,24; Mk 3,5
 185 – Jan Pavel II., posynodál. apošt. exhortace „Reconciliatio et poenitentia“ 2. prosince 1984, 18: AAS 77 (1985), pp. 224-228
 186 – Pius XII., rozhlasové poselství katechetického kongresu Spojených států amerických v Bostonu (26. října 1946): Řeči a rozhlasová poselství, VIII (1946, 288)
 187 – Jan Pavel II., posynodál. apošt. exhort. „Reconciliatio et poenitentia“ (2. prosince 1984), 18: AAS 77 (1985), pp. 225 a n.
 188 – 1 Sol 5,19; Ef 4,30

Liturgická čtení

Neděle 7.6. - Slavnost Nejsvětější Trojice

1.čt.: Př 8,22-31
 Ž 8,4-5.6-7.8-9 Odp.: 2a
 2.čt.: Řím 5,1-5
 Ev.: Jan 16,12-15

Pondělí 8.6. - ferie

1.čt.: 1 Král 17,1-6
 Ž 120,1-2.3-4.5-6.7-8 Odp.: srv. 2
 Ev.: Mt 5,1-12

Úterý 9.6. - Nez. pam. sv. Efréma Syrského

1.čt.: 1 Král 17,7-16
 Ž 4,2-3.4-5.7-8 Odp.: 7a
 Ev.: Mt 5,13-16

Středa 10.6. - ferie

1.čt.: 1 Král 18,20-39
 Ž 15,1-2a.4.5+8.11 Odp.: 1
 Ev.: Mt 5,17-19

Čtvrtek 11.6. - Slavnost Těla a krve Páně

1.čt.: Gn 14,18-20
 Ž 110(109),1.2.3.4 Odp.: 4bc
 2.čt.: 1 Kor 11,23-26
 Ev.: Lk 9,11b-17

Pátek 12.6. - ferie

1.čt.: 1 Král 19,9a.11-16
 Ž 26,7-8a.8b-9abc.13-14 Odp.: 8b
 Ev.: Mt 5,27-32

Sobota 13.6. - Památka sv. Antonína z Padovy

1.čt.: 1 Král 19,19-21
 Ž 15,1-2a+5.7-8.9-10 Odp.: srv. 5a
 Ev.: Mt 5,33-37

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
	7.6.	8.6.	9.6.	10.6.	11.6.	12.6.	13.6.
Antifona	746	934	949	964	759	996	1734
Žalm	783	783	783	784	783	784	783

Ranní chvály:

Hymnus	746	935	949	964	759	997	1734
Antifony	747	935	950	965	760	998	1014
Žalmy	813	936	950	965	813	998	1014
Kr. čtení a zpěv	748	938	953	969	761	1001	1735
Antifona k Zach. kantiku	748	939	953	969	761	1002	1735
Prosby	748	939	953	969	761	1002	1724
Záv. modlitba	749	939	1388	970	762	1002	1390

Modlitba během dne:

Hymnus	749	940	954	970	762	1003	1018
Antifony	749	940	955	971	763	1004	1019
Žalmy	818	940	955	971	1265	1004	1019
Krátké čtení	749	943	957	973	763	1006	1021
Záv. modlitba	749	943	957	973	762	1006	1022

Nešpory:

SO

Hymnus	742	750	944	959	755	764	1008	1024
Antifony	743	751	945	960	756	765	1009	1025
Žalmy	743	751	945	960	756	765	1009	1025
Kr. čtení a zpěv	745	753	947	962	758	767	1011	1027
Ant. ke kant. P. M.	745	753	948	962	758	767	1011	699
Prosby	745	754	948	963	758	767	1011	1028
Záv. modlitba	749	749	948	1388	762	762	1012	700
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1238	1242	1260	1238